

NIPASHE UK 16.

* 'Wafugaji tumieni maabara ya veterinari kuepuka hasara' *

**Na Mwandishi Wetu,
MBEYA.**

WAFUGAJI nchini wam-etakiwa kuitumia Wakala ya Maabara ya Veterinari Tanzania (TVLA) ili kuleta ufanisi kwenye uzalishaji kupitia sekta hiyo na kuepukana na hasara itokanayo na changamoto mbalimbali ikiwemo maradhi ya mifugo.

Kwa mujibu wa Mtendaji Mkuu TVLA, Dk. Stella Bitanyi tayari wakala hiyo ina jumla ya vituo 13 nchini vinavyoendelea kutoa huduma kwa wananchi hususani wadau wa sekta ya mifugo.

Dk. Bitanyi alibainisha hayo alipozungumza na Nipashe na kusema kuwa miongoni mwa majukumu iliyopewa TVLA iliyo chini ya Wizara ya Mifugo na Uvuvi ni pamoja na kufanya uchunguzi na utambuzi wa magonjwa ya mifugo kupitia vituo

vyake.

Alisema majukumu mengine ni kuzalisha chanjo za mifugo pamoja na utafiti, kufanya uhibitaji wa ubora wa vyakula vya mifugo kwa maana ya kujua ubora kwa kuvipima na kutoa ushauri.

Nyingine ni kupima ubora na kusajiri viuatilifu vya mifugo pamoja na kutoa mafunzo kwa wahitimu wa ngazi mbalimbali za elimu inayohusu ufugaji.

"Upimaji ubora wa viuatilifu vya mifugo na vilevile kusajiri ni jukumu jipya tumelianza toka Septemba mwaka jana. Awali jukumu hili lilikuwa linafanywa na TPRI kule Arusha lakini sasa hivi limerudi Wizara ya Mifugo na Uvuvi kwa sababu ni viuatilifu vya wanyama na wakala tumepewa jukumu hilo." Alifafanua Dk Bitanyi.

Alisema kwa upande wa mafunzo wanatoka katika ngazi mbalimbali ikiwemo kwa

wanafunzi wa kuanzia stasha-hada, shahada na elimu za juu zaidi na pia kwa wananchi ambao ni wafugaji kwa kushirikiana na maofisa mifugo waliopo kwenye halmashauri mbalimbali nchini. Alisema kwa sasa wanawafikia wafugaji kwa kiwango kikubwa kupitia vituo vyao ambavyo wataalamu huwatembelea wafugaji kwenye maeneo yao hususani wilayani na vijijini.

Alisema pia wana programu mbalimbali za kutoka kwenenda kutoa mafunzo kwenye mashamba.

Alisema kupitia kuwafikia wakulima ndipo wakala hiyo inapata uwezo wa kuchukua sampuli za magonjwa ya wanyama au mimea ya vyakula vya mifugo na kujua hali iliyopo kwa ajili ya kuleta tija kwa wafugaji.

Aldha, Dk. Bitanyi alisema pia wamekuwa wakitumia maone-

sho mbalimbali yakiwemo ya Nanenane kama walivyofanya kwenye vituo mbalimbali mwaka huu ikiwemo kwenye Uwanja wa John Mwakangale mkoani Mbeya yaliko fanyika kitaifa na pia kwenye kanda nyingine yaliko fanyika.

Alisema kwa maonyesho ya Nanenane mwaka huu wafugaji wengi waliojitokeza kwenye mabanda ya TVLA ni walio na changamoto za kushindwa kuhibitaji magonjwa ya mifugo hasa kwa ng'ombe na kuku hatua inayowasababishia kuwa na uzalishaji hafifu.

Kwa mujibu wa Dk. Vitanyi, vituo 13 vya TVLA vipo Sumbawanga mkoani Rukwa, Kigoma, Tabora, Meatu mkoani Simiyu, Mwanza, Arusha, Tanga, Dodoma, Iringa, Mtwara, Kibaha mkoani-Pwani palipo na Kiwanda cha Chanjo na Dar es Salaam ambayo ni makao makuu ya wakala.

katika Mahakama ya watoto inayokuwa ikiendesha na wanafunzi wa Shule ya Msingi Mwakizaro mkoani Tanga. Katikati anayeshudia ni Mkuu wa Kikosi cha Usalama Barabarani Mkoa wa Tanga, William Mwamasika. (Picha na Mpiga Picha Wetu).

Mwanayakiti wa CCM Mkoa wa Tanga,
Rajab Abdallah,

Wafugaji wakabidhiwa ng'ombe wa kisasa

Shinyanga
SALVATORY NTANDU

WAFUGAJI katika kata za Kiloleni na Lagana wilayani Kishapu mkoani Shinyanga, wamepatiwa madume ya ng'ombe ya kisasa 38 kupitia mradi wa kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi (EBA) kwa kutumia mfumo wa ekolojia vijijini unaoratiwa na Ofisi ya Makamu wa Rais.

Ugawaji ng'ombe hao umefanyika juzi katika Kata ya Mwamashela ambapo wafugaji 38

wamepatiwa madume ya kisasa aina ya borani kufanya uzalishaji wa mifugo yenye tija na kuinua uchumi wa wafugaji.

Akikabidhi ng'ombe hao kwa wafugaji, mwakilishi wa Mkuu wa Wilaya ya Kishapu, Given Noa, aliwataka kuwatumza kwa kuzingatia maelekezo waliyopatiwa na Waalamu wa mifugo ili tija iweze kuonekana.

"Ng'ombe hawa wametolewa na serikali ili wafugaji wa kata za Kiloleni na Lagana waweze

kuboresha mifugo yao kwa kupata mbegu ya kisasa aina ya borani ambazo zinakua hadi kufikia uzito kilogramu 1000," alisema.

Aliongeza kuwa serikali kupitia Ofisi ya Makamu wa Rais imeipatia halmashauri hiyo fedha kutekeleza mradi huo wenye thamani ya zaidi ya sh. milioni 107 lengo likiwa kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi kwa kutumia mfumo wa ekolojia vijijini.

Kwa upande wake, Kaimu Mkurugenzi wa Halmashauri ya

Kishapu, Dk. Sabinius Chaula alisema kuwa mradi huo utasaidia kuboresha koo safi za ng'ombe wa kisasa ambao utasaidia kuongeza thamani ya mifugo sokoni.

"Ng'ombe hawa wataongeza vipato vya wafugaji wetu kwani wanakuwa haraka na wanakuwa na uzito wa kilogramu 700 hadi 1,000 tofauti na mbegu za huku ambazo zinakua taratibu na sokoni wanauzwa kwa bei ya chini," alisema.

Mfugaji kutoka Kijiji cha

Mwamashela, Doto Izengo, alipongenza serikali kwa kuwapatia madume ya kisasa ambayo yatasaidia kuzalisha mbegu chotara ambazo zitaleta tija kwa wafugaji kiuchumi.

"Ng'ombe hawa watasaidia kupunguza makundi makubwa ya mifugo isiyokuwa na tija, mifugo ambayo tulikuwa tunafuga ilikuwa inafikisha kilogramu 100 hadi 300 na ilikuwa inakuwa taratibu ikilinganishwa na hawa wa kisasa," alisema.